

Βάρνα.

προτίμησιν ἐν Βάρνῃ, ὅθιν τὸ μεταξύ ταύτης, Ρουχ^τ τσουκίου καὶ Κωνσταντινουπόλεως διάστημα εἶναι πολὺ ἐλιγώτερον. Ἀντὶ, παραδείγματος χάριν, εἰκοσιδύο ὥρων, αἵτινες δαπανῶνται σήμερον δι' ἀτμοκινήτου μεταξύ Βοσπόρου καὶ Κωνσταντίας, τότε θέλει δαπανῶνται ἑνδεκὰ ἢ δώδεκα.

Κατὰ τὸ τελευταῖον ἔτος 1864, ἑξακόσια εἰκοσι πλοῖα κατέπλευσαν εἰς Βάρναν, καὶ ἴσος ἀριθμὸς ἀπέπλευσαν· ἐκ τούτων 269 ἦσαν ἀτμόπλοια, τὰ δὲ λοιπὰ ἰστιοφόρα, ὧν πρῶτα τὴν χωρητικότητά ἦσαν τὰ ἡμέτερα 104, τόνων 21,143· εἰς ταῦτα δὲ προσθετέον καὶ ἑπτὰ Ἴονια τόν. 1927, ἃ τινα ἔφερον τότε ξένην σημαίαν.

Τρία μόνον εἶδη ἐμπορευμάτων εἰσήγαγον τὰ ἡμέτερα πλοῖα, ἄλας, ζυλοκέρατα καὶ σταφίδα· μετέφερον δὲ καὶ 8,134 Κιρκασίους. Ἡ ἀξία δὲ πάντων τούτων (οὐχὶ βεβαίως καὶ τῶν Κιρκασίων) συνεποσοῦτο εἰς δραχ. 429,996. Τὰ ἀποπλεύσαντα, πλὴν δώδεκα κενῶν, φορτία εἶχον σίτου, ἀραβοσίτου, ἄλατος καὶ ἐλαίου, ἀξίας 4,044,736. ἔφερον δὲ καὶ 182½ ἐπιβάτας.

Ἐν γένει δὲ διὰ τε τῶν ἀτμοπλοίων καὶ τῶν ἰστιοφόρων παντὸς ἔθνους εἰσήχθησαν μὲν ἐμπορεύματα ἀξίας 13,325,312 δραχ. καὶ χρηματοδέματα 11,950,748, τὰ πλεῖστα τούτων διὰ τὸν σιδηροδρόμον· ἐξήχθησαν δὲ ὅμοια 23,389,804 δραχ., ἐξ ὧν 2,856,689 εἰς χρηματοδέματα.

Τοιαύτη ἢ τοῦ λιμένος τῆς Βάρνης σημασία, ἦτις, ὡς εἶπομεν, θέλει διπλασιασθῆ ἕνεκα τοῦ σιδηροδρόμου, οὐ τινος τὸ τέλος ἔσται ταχύτερον ἢ ὅσον πρό τινων μηνῶν προσεδοκᾶτο.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.

Ἰταλοελληνικά, ἦτοι Κριτικὴ πραγματεία περὶ τῶν ἐν τοῖς ἀρχαίοις Νεαπόλεως ἀνεκδότων ἐλληνικῶν περιγραμμένων, ὑπὸ Σ. Ζαμπελίου. Ἐν Ἀθήναις, 1865. Μετὰ τῆς ἐξῆς ἀφιέρωσης· Πρὸς τὸν σεπτὸν φίλον Κ. Ἀλέξανδρον Ρ. Ῥαγκαθῆν, τὴν δε τὴν μελέτην εὐλαβῶς ὁ συγγραφεὺς ἀνατίθησι.

Ἵποθέσατε ὅτι, περιοδεύοντες εἰς τὴν ξένην καὶ ἔχοντες τὴν πεποίθησιν ὅτι διατελεῖτε μακρὰν τῆς πατρίδος ὑμῶν, καὶ τῆς γλώσσης, καὶ τῆς πολιτείας, καὶ τῆς θρησκείας, καὶ τοῦ ἔθους ἐν γένει ἔθνικοῦ βίου, ἠθέλετε αἴφνης καὶ ἀπροσδοκῆτως εὐρεθῆ ἐν τῇ μέσῃ χώρας εὐρείας, κατοικουμένης ὑπὸ λαοῦ ὁμιλοῦντος ἑλληνιστί, προσευχομένου, κυβερνωμένου, συμβαλλομένου, δικαζομένου, ἄδοντος, γράφοντος ἑλληνιστί. . . . ὅποια δὲν ἠθελεν εἶναι ἢ

ἐμπορεύματα, μεταφέρονται εἰς Κωνσταντίαν (Κουστενζέν), τότε ἡ συγκέντρωσις θέλει γίνεσθαι κατὰ

ἀπορία ὑμῶν καὶ ἡ ἐκστασις! Τοιοῦτον εἶναι βεβαίως τὸ αἶσθημα τὸ ὅποιον θέλουσιν αἰσθανθῆ οἱ πλείστοι τῶν ἑλλήνων ἀναγνωστῶν διατρέχοντες τὴν νέαν τοῦ Σ. Ζαμπέλιου πραγματείαν ἀφοῦ καὶ αὐτοὶ οἱ ὀλίγοι, ὅσοι ἠδύναντο ἐν γένει νὰ γνωρίζωσιν ὅτι ἡ κάτω Ἰταλία καὶ ἡ Σικελία ἦσαν πρὸ ὀλίγου ἔτι, ἦτοι μέχρι τῆς 15 ἑκατονταετηρίδος, ὅλως ἑλληνικαὶ χώραι, εἰς πολλὴν περιέστησαν κατάπληξιν, τοῦλάχιστον ἐὰν ἀφ' ἡμῶν κρίνωμεν, θεωροῦντες τὸ γεγονός μαρτυρούμενον καὶ διατρανούμενον ὑπὸ ποικίλων δημοσίων καὶ ἰδιωτικῶν ἐγγράφων. Διὰτι ἄλλο ἀκούειν ἱστορούμενα τὰ πράγματα, καὶ ἄλλο βλέπειν τὰ πράγματα ἰδίοις ὀφθαλμοῖς, καὶ ἐν τῷ μέσῳ οὕτως εἰπεῖν αὐτῶν ἀναπνεῖν, καὶ ζῆν, καὶ ἀναστρέφεισθαι.

Ἐφ' ὧντι ὁ Σ. Ζαμπέλιος παρατίθησιν ὑπ' ὄψιν τοῦ ἀναγνώστου, εἴτε καθ' ὀλοκλήριαν, εἴτε ἐν περιλήψει, 146 ἑλληνικὰς περιγραμμὰς περισηθείσας εἰς τὴν διπλωματικὴν καλουμένην αἴθουσαν τῆς Νεαπόλεως, ἐξ ὧν αἱ μὲν 17 εἶναι διπλώματα πρωτότυπα ἐκδοθέντα παρὰ Λουκῶν ἢ Κατεπάνων (δηλαδὲ Ἀρμοστῶν τῆς Βυζαντινῆς αὐλῆς εἰς τὴν Κάτω Ἰταλίαν), παρ' αὐτοκρατόρων Κωνσταντινουπόλεως, παρὰ πρωτοσπαθαρίων, βηγῶν, κομήτων ἢ ἄλλων ὑποδεστέρων ἀξιοματικῶν τῆς αὐτόθι ἑλληνικῆς κυβερνήσεως· αἱ δὲ λοιπαὶ 129 εἶναι δικαστικαὶ ἀποφάσεις, συμβολαιογραφικαὶ πράξεις ἢ ἰδιωτικὰ ἐγγράφα περι ποικίλων ἀσυκῶν συναλλαγῶν, οἷον δωρεῶν, ἀφισρώσεων, διαθηκῶν, προικοσυμφῶνων, ἀπαλλοτριώσεων, ἀπογραφῶν, οἰκικῶν καταστάσεων καὶ τ. λ. Τὸ ἀρχαιότατον τῶν ἐγγράφων τούτων ἀνάγεται εἰς τὸ ἔτος 983 μ. Χ., τὸ δὲ ἔσχατον, εἰς τὸ ἔτος 1304. Ἀλλ' αἱ 146 αὐταὶ περιγραμμὰς τῶν ἀρχείων τῆς Νεαπόλεως δὲν εἶναι τὰ μόνον μαρτύρια τοῦ μεγάλου ἐκείνου γεγονότος, ὅτι ἡ Κάτω Ἰταλία καὶ ἡ Σικελία ἦσαν, καθ' ὅλον τὸν μέσον αἰῶνα, χώραι καθ' ὀλοκλήριαν σχεδὸν ἑλληνικαί. Ἄπειρα ἄλλα τοιαῦτα δημόσια καὶ ἰδιωτικὰ ἐγγράφα σώζονται εἰς τὰς πόλεις, εἰς τὰς μονὰς, εἰς τὰς ἰδιωτικὰς οἰκίας τῆς Ἰταλίας καὶ τῆς Σικελίας, καὶ προσῆτι εἰς τὰ ἀρχεῖα πολλῶν μεγάλων τῆς Εὐρώπης πόλεων. Αὐτὸς ὁ Ζαμπέλιος μνημονεύει ἰδιωτικοῦ τινος ἐγγράφου ἑλληνικοῦ, ἀναγομένου εἰς τὸ ἔτος 1382· καὶ ἀλλαχόθεν ἠξέρομεν ὅτι σώζεται ἐν Γαλατίνῃ ἐπίσημον ἑλληνικὸν ἐγγράφον πολὺ ὡς αὐτως μεταγενέστερον τοῦ ἔτους 1304, εἰς ὃ ἀπολήγουσι τὰ προμνημονευθέντα ἐγγράφα τῆς Νεαπόλεως, διότι ἀνάγεται εἰς τὸ ἔτος 1355. Ἐὰν πιστεύσωμεν δὲ τὸν Μουλλάχιον, εἰς τὰ ἀρχεῖα τῆς Νεαπόλεως καὶ τῆς Λακκάδας σώζονται ἐγγράφα ἑλληνικὰ καὶ αὐτῆς τῆς 15 ἑκατονταετηρίδος.

Ἐὰν ποτε ἅπαντες οὗτοι οἱ θεσαυροὶ δημοσιευθῶσι

καὶ σχολιασθῶσι δεόντως, θέλει προκύψει εἰς φῶς ὀλοκλήρος ἡ μεγάλη εἰκὼν, ἧς μίαν γωνίαν ἤδη ἀπεκάλυψεν εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς ἡμῶν ὁ Σ. Ζαμπέλιος. Ἀλλὰ καὶ ὅπως ἔχει νῦν τὸ ἔργον τοῦ σοφοῦ καὶ ἀκαμάτου τούτου ἀνδρός, πλείστον ὅσον διαχέει φῶς εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς γλώσσης, τῆς κυβερνήσεως, τῶν πολιτικῶν σχέσεων, τῆς νομοθεσίας, τῆς διαδικασίας τοῦ ἑλληνικοῦ μέσου αἰῶνος. Ἰνα δὲ εἰς μίαν καὶ μόνην περιορισθῶμεν ἀπόδειξιν τῆς ὠφελείας ἣν δύναται νὰ παραγάγῃ ἡ ὑπὸ Σ. Ζαμπέλιου γενομένη ἐργασία, ἀρκεῖ νὰ εἰπωμεν, ὅτι ἄχρι τοῦδε, καθ' ὅσον ἠξέρομεν, οὐδεμίαν περισώζουτο ὀλοκλήρος δικαστικὴ ἀπόφασις τῶν Βυζαντινῶν χρόνων· ἀποσπάσματα μόνον τινὰ ὑπάρχουσιν εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ Zachariae ἐκδοθεῖσαν *Heirar*· ὁ δὲ Ζαμπέλιος εἴρε 4 ὀλοκλήρους δικαστικὰς ἀποφάσεις, ὧν δίδει ἡμῖν τὴν ἀνάλυσιν, μιᾶς δὲ καὶ ἀκέραιον τὸ κείμενον. Εἰς ποίας μελέτας καὶ κρίσεις, εἰς ποῖα καὶ πόσα συμπεράσματα δὲν θέλει δώσει ἀφορμὴν παρὰ τοῖς νομοδιδασκάλοις τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος τοῦτο καὶ μόνον τὸ μέρος τῶν ἐρευνῶν τοῦ περιφανοῦς ἡμῶν μεσαιωνολόγου!

Ὁ Σ. Ζαμπέλιος φρονεῖ, καὶ δι' ὅλης τῆς ἀνά χειρὸς πραγματείας ἀγωνίζεται νὰ ἀποδείξῃ ὅτι ὁ ἑλληνισμὸς οὕτως τῆς κάτω Ἰταλίας καὶ τῆς Σικελίας οὐδεμίαν ἔχει σχέσιν πρὸς τὸν ἀρχαῖον ἑλληνισμὸν τὸν διενεργηθέντα διὰ τῶν δωρικῶν ἀποικιῶν τῆς 8 πρὸ Χριστοῦ ἑκατονταετηρίδος, ἀλλ' εἶναι προῖον καθαρὸν μεταγενεστέρας τινὸς βυζαντινῆς ἐπενεργείας, ἀρξάμενος ἰδίως ἀπὸ τῆς 8 μετὰ Χριστὸν ἑκατονταετηρίδος, ἀφ' ἧς ἐποχῆς δηλαδὴ ἡ μὲν Εἰκονομαχία κατηνάγκασε πολλοὺς ἐκ τῶν ἐν τῇ Ἀνατολῇ ἑλλήνων, ἰδίως πολλοὺς μοναχοὺς νὰ κταφύγωσιν εἰς τὰς χώρας ἐκεῖνας τῆς δύσεως, ἡ δὲ ἐν Κωνσταντινουπόλει μοναρχία ἐπέτεινεν ἐπὶ ἱκανὸν χρόνον τὴν ἐπὶ τῶν χωρῶν τούτων κυριαρχίαν αὐτῆς. Τὸ καθ' ἡμᾶς ὁμολογοῦμεν ὅτι δὲν δυνάμεθα νὰ ἀσπασθῶμεν τὴν γνώμην ταύτην ἐντελῶς. Βεβαίως ἡ πολλὴ ἀποδημία ἡ ἐντεῦθεν εἰς Ἰταλίαν γενομένη ἐπὶ τῶν εἰκονομάχων βασιλέων, καὶ ἡ αὐτόθι ἐνίσχυσις τῆς βυζαντινῆς κυριαρχίας συνετέλεσαν εἰς τὴν ἀναζωπύρωσιν τοῦ ἑλληνισμοῦ τῶν χωρῶν ἐκείνων, ἀλλὰ δὲν ἐδημιούργησαν αὐτὸν, οὔτε ἦτο δυνατόν νὰ τὸν δημιουργήσωσιν, ἐὰν δὲν προῦπῆρχον ἱκανὰ αὐτοῦ στοιχεῖα, ἐκ τοῦ ἀρχαιότερου, τοῦ δωρικοῦ ἑλληνισμοῦ. Ἐστὼ ὅτι μετηνάστεισαν 40 ἢ 50 χιλιάδες ἄνθρωποι, τὸ πλεῖστον μοναχοί, κατὰ τὴν 8 μ. Χρ. ἑκατονταετηρίδα, ἂν καὶ αὐτὸς ὁ Ζαμπέλιος θεωρῇ τὸν ἀριθμὸν ὑπερβολικόν· ἀλλ' ἔστω· εἶναι ὅμως δυνατόν νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι 50,000 ἄνθρωποι, ὧν οἱ πλείους μοναχοὶ εἰς μοναστήρια ἐγκλεισθέντες, ἴσχυσαν νὰ ἐξῆλληνίσωσιν

ἀπασαν τὴν κάτω ἰταλίαν καὶ τὴν Σικελίαν, ἀν ὁ λαὸς αὐτῆς δὲν ἐλάλει πρότερον τὴν ἑλληνίδα φωνήν; Ἐάν ὁ ἑλληνισμὸς τῶν χωρῶν τούτων δὲν ἐμαρτυρεῖτο εἰμὴ ὑπὸ δημοσίων ἐγγράφων, ἠθέλομεν εἶπει ἴσως ὅτι ἡ Βυζαντινὴ κυβέρνησις ἐπέβαλε τὴν γλῶσσαν αὐτῆς εἰς τὰ δημόσια ταῦτα ἔγγραφα. Ἀλλὰ μαρτυρεῖται ὑπὸ ἀπείρων ἰδιωτικῶν ἐγγράφων, ρυθμιζόντων ἑλληνιστὶ ποικίλας σχέσεις τοῦ καθημερινοῦ βίου· μαρτυρεῖται ὑπὸ πολλῶν αἰοιδῶν οἵτινες ἐν Σικελίᾳ καὶ ἐν Ἰταλίᾳ ἑλληνιστὶ ἐποίησαν τὰ ἔπη αὐτῶν· μαρτυρεῖται ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Φρειδερίκου Β', ὅστις ἐν τῇ τριεκαδεκάτῃ ἑκατονταετηρίδι ἠναγκάσθη νὰ ἐκδώσῃ διγλωσσον τὸ σύνταγμα αὐτοῦ χάριν τῶν ἑλληνιστῶν ἐν Σικελίᾳ καὶ ἐν Ἰταλίᾳ λαλούντων ὑπηκόων του. Ὡστε τὴν ἑλληνικὴν ὠμίλει αὐτόθι ἀν ὅχι ὅλος ὁ λαὸς, τοῦλάχιστον μέγα αὐτοῦ πλῆθος, τιαούτην δὲ αὐτῆς διαδόσιν, οὔτε ὀλίγων σχετικῶς ἀποίκων ἢ μετανάστευσις, οὔτε ἡ ἐνέργεια τῆς Βυζαντινῆς κυβερνήσεως, ἀκαταπαύστως μάλιστα πολεμουμένη ὑπὸ Γερμανῶν, Νορμαννῶν καὶ Ἀράβων, ἠδύνατο νὰ κατορθώσῃ. Τὸ πιθανώτερον μᾶς φαίνεται ὅτι ἡ ἑλληνικὴ ἐπεκράτει αὐτόθι ἔτι ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτέρων ἀποικιῶν, ὅχι βεβαίως ἡ δωρικὴ, ἀλλὰ, ὅπως καὶ ἐνταῦθα προϊόντος τοῦ χρόνου συνέθη, ἡ κοινὴ διάλεκτος, ἐνισχύθη δὲ καὶ ἀνεζωπυρώθη ἐπὶ τινα χρόνον διὰ τῆς μεταγενεστερᾶς βυζαντινῆς μετοικεσίας καὶ κυριαρχίας.

Ὅπως δὴ ποτε εἰμπορεῖ τις νὰ μὴ συμφωνῇ πρὸς ὅλας τὰς κρίσεις καὶ γνώμας τοῦ Σ. Ζαμπελίου, ἀλλὰ δὲν εἶναι δυνατόν νὰ μὴ θαυμάσῃ τὴν πολυμάθειαν, τὸ ἐρευνητικὸν πνεῦμα, τὴν εὐφυΐαν καὶ τὸ ἑλληνικὸν αἶσθημα τοῦ ἀνδρὸς, τοῦ ὁποῖου τὸ νέον ἔργον εἶναι ἄξιον τῆ ἀληθείας τῆς τε πρὸ καιροῦ δεδοκιμασμένης ὑπολήψεως αὐτοῦ καὶ τοῦ ἑτέρου ἐξ ὄχου ἀνδρὸς εἰς ὃν ἀφιερώθη. Κ. Π.

ΑΝΑΜΙΚΤΑ.

Ἐπιστολὴ Γ' (1).

Τῷ Διευθυντῇ τῆς Πανδώρας.

Ἐν Ἐρμούπολει, τῇ 27 Μαρτίου 1865.

Ἐκ τῶν δύο λεσχῶν τῆς Ἐρμούπολεως ἡ καλουμένη Ἑλλάς ἀνοδομήθη διὰ μετοχῶν. Εἶναι δὲ κτίριον εὐρύχωρον, περιέχον καὶ δωμάτιον, ἐν ᾧ ἀναγινώσκονται ἐφημερίδες καὶ δύο ἢ τρεῖς περιοδικὰ συγγράμματα, ξένα τε καὶ ἑγχώρια. Μεταξὺ τῶν

ἐγχωρίων εἶδον ἐξ ἐφημερίδας ἐνταῦθα ἐκδιδόμενας, τὸ Ἔθνος, τὸν Νόμον, τὴν Ἐρμούπολιν, τὸ Χρηματιστήριον, τὴν Μίλισσαν τῶν Κυκλάδων, καὶ τὸν γελωτοποιὸν Μαυρῆν, ὁμώνυμον τῷ ἐκδότη. Δημοσιεύεται δὲ κατὰ μῆνα καὶ ἐβδομῆ τις ἄλλη, ἡ περιέχουσα τὰ πρακτικὰ τῆς ἐπὶ τῶν ἐλευθεριῶν τοῦ ἐμπορίου εταιρίας. Περὶ ταύτης καὶ τοῦ σκοποῦ αὐτῆς, τείνοντος κυρίως εἰς τὴν κατάργησιν τῶν τελωνείων, ἔγραψεν ἄλλοτε ἡ Πανδώρα, ὑποστηρίξασα τὴν πρότασιν ὡς ἐπωφελῆ πρὸς τε τοὺς πολίτας καὶ τὸ δημόσιον. Χαίρω δὲ μανθάνων ἐκ τοῦ πρώτου φύλλου, καὶ τοῦ ἄλλου τὸ ὅποιον ἀνέκδοτον ἔτι μοι ἐπέδειξεν εὐγενῶς ὁ πρόεδρος Κ. Εὐμορφόπουλος, τὴν προθυμίαν μεθ' ἧς πανταχοῦ ἡμέτεροί τε καὶ ξένοι ἠσπάσθησαν τὸ ἔργον τῆς εταιρίας. Ἐπειδὴ δὲ πρόδηλος ἡ ἐκ τῆς καταργήσεως ὠφέλεια, δὲν ἀμφισβῆλω ὅτι θὰ συναινέσῃ ἐπὶ τέλους καὶ ἡ ἐξουσία· διότι καὶ αἱ κυβερνήσεις ἀγαπῶσι τὰ καλὰ ὡς οἱ ἄπλοοι πολῖται, καὶ ὡς αὐτοὶ διακρίνουσι τὸ κοινωφελὲς ἀπὸ τοῦ κοινοβλαβοῦς· ἀλλὰ μὴ λησμονῶμεν ὅτι βαρύνει αὐτὰς εὐθύνη ὅποιαν ἡμεῖς δὲν ἔχομεν. Δὲν εἶναι ὅσον ὑποθέτομεν εὐκαλον νὰ καταλύωνται νόμοι καθιερωμένοι ὑπὸ μακρᾶς τριβῆς, καὶ μάλιστα ἐκεῖνοι τῶν ὁποίων ἡ κατάργησις ἐπιφέρει τὴν ἐλάττωσιν τῆς δημοσίας προσόδου· ἡ ἑλληνικὴ μάλιστα κυβέρνησις εὐρίσκειται ἡ ταλαίπωρος μεταξὺ σφύρας καὶ ἄκμωνος· διότι νέους μὲν φόρους οὔτε θέλει οὔτε δύναται ἀκινδύνως νὰ ἐπιβάλλῃ, μείωσιν δὲ ἐξόδων, ἐννοῶ δὲ μείωσιν ἀξίαν λόγου, δὲν τολμᾷ νὰ προτείνῃ. Ἐγγυᾶται τις αὐτῇ ὅτι ἐάν ἀποπέμψῃ τὸ ἡμισυ τοῦ στρατοῦ, ἔθεν μόνον προσδοκᾶται ἀληθινὴ οἰκονομία, δὲν θέλουσι καὶ πάλιν ἀνατραπῆ τὰ καθεστῶτα; Ἴδου πόθεν συνήθως οἱ δισταγμοὶ καὶ αἱ ἀναβολαὶ τῆς Ἀρχῆς.

Τὸν δὲ ἀριθμὸν τῶν ἐφημερίδων ἐν χώρᾳ ὅλως ἐμπορικῇ, μόλις δύο μυριάδας κατοίκων περιεχούση, φρονῶ ὑπέρμετρον. Ἐν τῇ πόλει τῶν Παρισίων, ὑπὸ δύο περίπου ἑκατομμυρίων κατοικουμένη, ἐξήκοντα τρεῖς μόνον πολιτικαὶ ἐφημερίδες ἐξεδίδοντο τὴν 1 Ἰανουαρίου τοῦ ἐνεστώτος ἔτους, ὀκτάκις δὲ πλείους (514) μὴ πολιτικαὶ (1). Γελοῖον εἶναι νὰ ὑποθέσῃ τις ὅτι καταφέρομαι κατὰ τῶν ἐφημερίδων· ἀλλὰ φοβοῦμαι μὴ λησμονῶσιν οἱ ἐν αὐταῖς γράφοντες ὅτι τῆς πολιτικῆς διοργανώσεως ἐκάστης χώρας προηγείται ἐξ ἀνάγκης ἡ κοινωνικὴ· καὶ ὅτι μὴ ὀργανωθείσης ἔτι οὕτω πως τῆς ἡμετέρας, τὰ πολιτικὰ διδάγματα ὄσω θεία καὶ ἀν ὑποθεσῶσιν, ἀποβαίνουσιν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ μάτσια, ἐνίοτε δὲ καὶ ἐπιζήμια. Νομίζω ἄλλως τε, ὡς καὶ πρὸ πολλοῦ εἶπον (2), ὅτι ἡ ἐφημεριδογραφία, χήρα οὔσα παρ'

(1) Πανδ. Τόμ. ΙΕ', σελ. 588.

(2) Πανδ. Τόμ. ΙΒ' καὶ ΙΓ', σελ. 511 καὶ 513.

(1) Ὁρε φυλλ. 362—363.